

Dokument ze zasedání

B9-0350/2022 }
B9-0352/2022 }
B9-0353/2022 }
B9-0356/2022 }
B9-0359/2022 }
B9-0363/2022 } RC1

6.7.2022

SPOLEČNÝ NÁVRH USNESENÍ

předložený v souladu s čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu

a nahrazující tyto návrhy usnesení:

B9-0350/2022 (The Left)
B9-0352/2022 (Verts/ALE)
B9-0353/2022 (Renew)
B9-0356/2022 (S&D)
B9-0359/2022 (PPE)
B9-0363/2022 (ECR)

o situaci v autonomní provincii Tádžikistánu Horský Badachšán
(2022/2753(RSP))

Željana Zovko, Christian Sagartz, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, José Manuel Fernandes, Sandra Kalniete, Seán Kelly, David Lega, Traian Băsescu, Adam Jarubas, Vladimír Bilčík, Stelios Kympouropoulos, Antonio López-Istúriz White, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Vangelis Meimarakis, Luděk Niedermayer, Janina Ochojska, Stanislav Polčák, Peter Pollák, Jiří Pospíšil, Paulo Rangel, Sara Skytvedal, Michaela Šojdrová, Ivan Štefanec, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský

RC\1259945CS.docx

PE733.817v01-00 }
PE733.819v01-00 }
PE733.820v01-00 }
PE733.023v01-00 }
PE733.826v01-00 }
PE733.830v01-00 } RC1

za skupinu PPE

Pedro Marques, Andrea Cozzolino, Karsten Lucke

za skupinu S&D

Engin Eroglu, Atidzhe Alieva-Veli, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Nicola Beer, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Karen Melchior, Urmas Paet, Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, Michal Šimečka, Nicolae Ștefănuță, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans

za skupinu Renew

Viola von Cramon-Taubadel

za skupinu Verts/ALE

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Karol Karski, Elżbieta Kruk, Carlo Fidanza, Valdemar Tomaševski, Adam Bielan, Vincenzo Sofo, Assita Kanko, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Witold Jan Waszczykowski, Ladislav Ilčić

za skupinu ECR

Emmanuel Maurel

za skupinu The Left

Fabio Massimo Castaldo

**Usnesení Evropského parlamentu o situaci v autonomní provincii Tádžikistánu Horský Badachšán
(2022/2753(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Tádžikistánu,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
 - s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání,
 - s ohledem na 12. každoroční dialog mezi EU a Tádžikistánem, který se týká oblasti lidských práv,
 - s ohledem na prohlášení EU o nejnovějším vývoji v autonomní oblasti Tádžikistánu Horský Badachšán ze zasedání Stálé rady OBSE č. 1375, které proběhlo dne 26. května 2022 ve Vídni,
 - s ohledem na společné prohlášení delegace Evropské unie v Tádžikistánu a velvyslanectví Francie, Německa, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a Spojených států amerických ze dne 18. května 2022 o vývoji v autonomní oblasti Horský Badachšán,
 - s ohledem na společný dopis zvláštních zpravodajů OSN ze dne 11. března 2022 adresovaný vládě Tádžikistánu,
 - s ohledem na prohlášení zvláštního zpravodaje OSN ze dne 20. května 2022 o záležitostech menšin,
 - s ohledem na předchozí zprávy a prohlášení zvláštního zpravodaje OSN o stavu lidských práv v Tádžikistánu,
 - s ohledem na výsledky všeobecného pravidelného přezkumu Tádžikistánu, který Rada OSN pro lidská práva schválila dne 23. března 2022,
 - s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k protestům, které vypukly v květnu 2022 v autonomní oblasti Horský Badachšán po měsících pronásledování místních občanů v návaznosti na protesty z listopadu 2021, a vzhledem k tomu, že tádžičtí občané pokojně uplatňovali své právo na svobodu projevu a shromažďování, aby vyjádřili svůj protest proti pronásledování své komunity poté, co donucovací orgány proti nim začaly násilně zasahovat;

- B. vzhledem k tomu, že dne 25. listopadu 2021 skupina příslušníků donucovacích orgánů mučila a zabila mladého zástupce pamírské menšiny Gulbiddína Zijóbekova, kterého obvinili z útoku na zástupce prokurátora; vzhledem k tomu, že po jeho smrti došlo k pokojným protestům občanů, kteří požadovali vyšetření okolností jeho zabití, stažení většiny vojenských jednotek umístěných v Chorogu, odstranění vojenských kontrolních stanovišť v Chorogu a odvolání nově jmenovaného guvernéra Alíšera Mirzonabotova; vzhledem k tomu, že policie následně začala střílet do davu, přičemž zabila několik protestujících a mnoho dalších zranila;
- C. vzhledem k tomu, že se vláda a lídři protestujících snažili od listopadu 2021 do května 2022 dohodnout na řešení této krize; vzhledem k tomu, že dne 16. května 2022 vypukly v reakci na nedostatečné vyšetřování vraždy Gulbiddína Zijóbekova, k níž došlo v listopadu 2021, další protesty;
- D. vzhledem k tomu, že tádžické orgány tvrdí, že protesty organizovaly zločinné skupiny, které jsou napojeny na teroristické organizace; vzhledem k tomu, že policie za vojenské podpory, které se jí dostalo z hlavního města Dušanbe, tyto protesty násilně rozehnala; vzhledem k tomu, že dne 18. května 2022 tádžické orgány vyhlásily zvláštní „protiteroristickou operaci“ a údajně proti protestujícím použily slzotvorné granáty a ostrou municí;
- E. vzhledem k tomu, že s ohledem na zprávy o mučení zadržených, únosy a rabování, kterých se dopustily donucovací orgány, obvinily lidskoprávní organizace tádžické orgány z porušování základních lidských práv; vzhledem k tomu, že při násilných střetech bylo zabito několik lidí, přičemž existují zprávy o mimosoudních popravách; vzhledem k tomu, že tádžická policie zadržela v souvislosti s protesty značné množství místních občanů Horského Badachšanu;
- F. vzhledem k tomu, že se nezávislé sdělovací prostředky a občanská společnost stávají stále častěji předmětem zastrašování, svévolného zatýkání a útoků; vzhledem k tomu, že došlo ke svévolnému zadržení významné zástupkyně pamírské menšiny, nezávislé novinářky a lidskoprávní aktivistky Ulfatchoním Mahmadšújevové, která byla obviněna z trestného činu veřejného vyzývání k násilí, jež by vládu donutilo změnit ústavní pořádek; vzhledem k tomu, že jí hrozí trest odnětí svobody v délce až 15 let; vzhledem k tomu, že policie označila její případ za „tajný“, což znemožňuje jeho sledování;
- G. vzhledem k tomu, že od roku 2015 dochází v zemi k neustálému potlačování svobody sdělovacích prostředků a svobody projevu a že nedávné násilí v autonomní oblasti Horský Badachšán jen dále vystupňovalo tlak na sdělovací prostředky, aby pod hrozbou uzavření o událostech neinformovaly nebo aby informovaly pouze o jejich státem schválené verzi, včetně pomlouvačných kampaní proti místním občanům; vzhledem k tomu, že soud v Dušanbe nedávno nařídil, aby byli na dva měsíce zadrženi dva nezávislí blogeři Dalerí Emómali a Abdulló Gurbatí, kteří čekají na soudní řízení týkající se jejich obvinění ze spolupráce se zakázanými organizacemi a politickými stranami a z údajného zbití příslušníka policie;
- H. vzhledem k tomu, že ve dnech 28. a 29. května bylo na základě vykonstruovaných

obvinění zatčeno nejméně 13 členů organizace občanské společnosti „Commission 44“, včetně Manúčehra Chóliknazarova, ředitele sdružení pamírských právníků, a Faromúze Irgašova a Chursand Mahmadsújeva;

- I. vzhledem k tomu, že ústřední vláda v autonomní oblasti Horský Badachšán v květnu přerušila internetové a mobilní připojení; vzhledem k tomu, že připojení bylo předtím přerušeno již v listopadu a na konci března bylo pouze částečně obnoveno, takže obyvatelé autonomní oblasti Horský Badachšán byli čtyři měsíce bez internetu; vzhledem k tomu, že to mimořádně ztěžuje komunikaci mezinárodních organizací občanské společnosti s tímto regionem a že obyvatelé této oblasti nemohou požívat svého práva na přístup k informacím;
 - J. vzhledem k tomu, že většina obyvatel autonomní oblasti Horský Badachšán patří k jazykové a náboženské menšině; vzhledem k tomu, že autonomní oblast Horský Badachšán se tradičně vyznačuje poměrně silnou a rozvinutou občanskou společností a nevládním sektorem; vzhledem k tomu, že obtěžování a pronásledování ze strany tádžických orgánů v autonomní oblasti Horský Badachšán od roku 2012 pravidelně eskaluje k násilným střetům mezi obyvateli a armádou; vzhledem k tomu, že za současného prezidenta Emómalího Rahmóna se autonomní oblast postupně ocitla pod úplnou kontrolou tádžických orgánů, a to prostřednictvím odstraňování místních představitelů z vlády a potlačování občanské společnosti a zejména novinářů;
 - K. vzhledem k tomu, že autonomní oblast Horský Badachšán je nejhudším regionem Tádžikistánu s nejvyšší mírou nezaměstnanosti a trpí nerovnoměrným rozdělením příjmů z těžby drahokamů, které jsou hlavním přírodním zdrojem této oblasti; vzhledem k tomu, že autonomní oblast Horský Badachšán byla ekonomicky vážně zasažena nezákonnou, neodůvodněnou a nevyprovokovanou ruskou agresivní válkou proti Ukrajině a následnými hospodářskými sankcemi;
1. vyjadřuje hluboké politování nad ztrátami na životech v autonomní oblasti Horský Badachšán a důrazně odsuzuje násilné zákroky tádžických orgánů proti demonstrantům, novinářům, blogerům, právníkům a aktivistům v listopadu 2021 a květnu 2022 kvůli tomu, že vyjádřili svůj názor a pokojně protestovali; vyjadřuje hluboké znepokojení nad neustálým zhoršováním stavu lidských práv v autonomní oblasti Horský Badachšán;
 2. naléhavě vyzývá vládu Tádžikistánu, aby v autonomní oblasti Horský Badachšán i ve zbytku země v souladu s mezinárodním právem dodržovala a chránila lidská práva a základní svobody, včetně práva obyvatel na život, pokojné shromažďování, svobodu sdružování, svobodu projevu a svobodu sdělovacích prostředků; vyzývá tádžické orgány, aby se zdržely nepřiměřeného používání síly proti demonstrantům a cíleného obtěžování obyvatel autonomní oblasti Horský Badachšán;
 3. odsuzuje veškeré snahy o zastrahování pracovníků sdělovacích prostředků, obránců lidských práv, nezávislých právníků a členů občanské společnosti nebo zasahování do jejich legitimní činnosti a vyzývá tádžické orgány, aby zastavily veškeré obtěžování těchto osob, a umožnily jim tak vykonávat jejich práci bez jakýchkoli překážek nebo strachu z odvetných opatření;

4. vyzývá tádžické orgány, aby okamžitě propustily svévolně zadržované osoby a stáhly veškerá obvinění proti nim a aby zastavily politické pronásledování obránců lidských práv a vlivných příznivců protestujících, jako jsou Ulfatchonim Mahmadšújevová, Dálerí Emomalí, Abdullo Churbatí, Manučer Choliknazarov, Faromúz Irgašov, Chursand Mahmadšújev, Chóršanbe Chóršanbíjev a Amriddín Alovatšójev;
5. vyzývá tádžické orgány, aby, jak to pokojně požadovali demonstranti, okamžitě zahájily účinné a nezávislé vyšetřování násilných střetů v autonomní oblasti Horský Badachšán, k nimž došlo během protestů v květnu 2022 a listopadu 2021 a po jejich skončení, zejména použití síly zástupci donucovacích orgánů, úmrtí civilistů a zprávy o údajném mučení příslušníky bezpečnostních sil, včetně údajných mimosoudních poprav pokojných demonstrantů a běžných obyvatel několika vesnic v autonomní oblasti Horský Badachšán, jakož i zabití Gulbiddina Zijobekova, k němuž došlo dne 25. listopadu 2021; trvá na tom, aby všechny odpovědné osoby byly postaveny před soud a aby oběti byly odškodněny;
6. zdůrazňuje význam práva na spravedlivý proces a vyzývá tádžické orgány, aby vyšetřování a stíhání přestaly klasifikovat jako „tajná“; naléhavě vyzývá tádžické orgány, aby obhájcům a aktivistům zajistily spravedlivý transparentní soudní proces přístupný veřejnosti, poskytly jim v souladu s mezinárodními závazky Tádžikistánu skutečnou ochranu a procesní záruky a aby mezinárodním organizacím povolily znovu vyšetřit všechny údajné případy porušování lidských práv a omezování důstojnosti; trvá na tom, že všechny osoby zadržené v souvislosti s protesty a situací v autonomní oblasti Horský Badachšán musí být v souladu s mezinárodním právem chráněny před mučením a špatným zacházením, musí mít svobodný a neomezený přístup k právnímu zástupci podle vlastního výběru a k nezávislým lékařům a mít možnost komunikovat se svými rodinnými příslušníky; připomíná, že doznání získané mučením v jakémkoli řízení porušuje právo na řádné a spravedlivé soudní řízení a je bez výjimky zakázáno;
7. naléhavě vyzývá tádžické orgány, aby v autonomní oblasti Horský Badachšán obnovily komunikační kanály a plný přístup k internetu, a zajistily tak obyvatelům přístup k informacím, a aby v budoucnu již nepřerušovaly komunikační spojení; vyzývá tádžické orgány, aby ve státní televizi přestaly šířit dezinformace o protestech a o vývoji situace v autonomní oblasti Horský Badachšán;
8. naléhavě vyzývá tádžické orgány, aby mezinárodním humanitárním a lidskoprávním organizacím okamžitě povolily neomezený a bezpodmínečný přístup do Horského Badachšánu, a to i do oblasti Rúšán, a poskytly tak těmto organizacím možnost monitorovat situaci, dokumentovat porušování lidských práv a pomáhat obětem; vyzývá tádžické orgány, aby zajistily otevřená pozvání všem zvláštním zpravodajům OSN a uplatňovaly doporučení mezinárodních a regionálních subjektů, včetně doporučení skupiny zvláštních zpravodajů OSN, která byla vydána v březnu 2022;
9. vyzývá tádžické orgány, aby obyvatelům opět umožnily přístup do autonomní oblasti Horský Badachšán, ponechaly dopravní trasy do všech částí regionu otevřené a vyvinuly veškeré úsilí, aby zabránily humanitární krizi v této oblasti, a to dodávkami zboží a poskytováním zdravotní péče místnímu obyvatelstvu;

10. vyzývá Tádžikistán, aby v dobré víře řešil obavy obyvatel autonomní oblasti Horský Badachšán a zahájil s nimi a se zástupci organizací občanské společnosti, například s „Komisí 44“, konstruktivní dialog s cílem dosáhnout udržitelného smíru, zajistit mírovou budoucnost pro tento region a zavést opatření pro předcházení sporům, která splňují mezinárodní lidskoprávní normy;
11. opakuje výzvy zvláštního zpravodaje OSN pro otázky menšin Fernanda de Varenese k ukončení útlaku pamírské menšiny v autonomní oblasti Horský Badachšán a k ochraně této menšiny; připomíná, že je důležité uplatňovat v Tádžikistánu mezinárodní antidiskriminační normy a chránit tamní původní a menšinové obyvatelstvo, a to i v rámci vzdělávání, zdravotnictví, kultury a podnikání;
12. zdůrazňuje, že legitimní boj proti terorismu a násilnému extremismu by neměl sloužit jako záminka k potlačování činnosti opozice, k oslabování svobody projevu či omezování nezávislosti soudnictví; připomíná, že je nutné zaručit základní svobody všech tádžických občanů, jakož i dodržování zásad právního státu;
13. opakuje, že svobodná a nezávislá činnost organizací občanské společnosti a sdělovacích prostředků je základním kamenem demokratické společnosti; vyzývá proto Komisi, Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ) a členské státy, aby intenzivněji podporovaly občanskou společnost, nezávislé nevládní organizace, obránce lidských práv a nezávislé sdělovací prostředky působící v Tádžikistánu, a to i ve formě finančních prostředků a mimořádných víz pro ty, kdo potřebují ochranu;
14. vyzývá delegaci EU a diplomatická zastoupení jednotlivých zemí v Tádžikistánu, aby místní situaci a soudní řízení pečlivě sledovaly, veřejně upozorňovaly na případy obránců lidských práv, podporovaly oběti porušení lidských práv a zajistily nezávislá vyšetřování;
15. vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a členské státy EU, aby na otázku lidských práv v Tádžikistánu a v autonomní oblasti Horský Badachšán neustále upozorňovaly v mezinárodních organizacích, jako je OSN; vyzývá tádžické orgány, aby zajistily vhodná opatření v návaznosti na doporučení vydaná na základě všeobecného pravidelného přezkumu a aby tato doporučení uplatňovaly;
16. vyzývá OSN a EU, aby pozorně sledovaly uplatňování zásad právního státu v Tádžikistánu, zejména svobody shromažďování, sdružování a projevu a aby uplatňování těchto zásad sledovaly i v krizových situacích, při nichž může být ohrožena bezpečnost; vyzývá delegaci EU v Dušanbe, aby v řešení této krize hrála i nadále aktivní úlohu; vyzývá místopředsedu Komise, vysokého představitele a ESVČ, aby na tyto obavy upozorňovali tádžické orgány, zejména při příštím dialogu o lidských právech mezi EU a Tádžikistánem, a přijali veškerá diplomatická opatření nezbytná k účinnému posílení dodržování lidských práv ze strany orgánů Tádžikistánu;
17. žádá Radu, ESVČ a Komisi, aby začlenily konzultace týkající se lidských práv a občanské společnosti do všech dialogů mezi EU, jejími členskými státy a

Tádžikistánem a aby plnily závazek EU zohledňovat aspekty rovnosti žen a mužů;

18. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, zvláštnímu zástupci EU pro Střední Asii, vládám a parlamentům členských států, Radě OSN pro lidská práva a prezidentovi, vládě a parlamentu Tádžikistánu.